

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ

Κέρκυρα, 17 Οκτωβρίου 2014

Θέση Αντιπροσωπείας ΤΚ/ΤΕΕ για την αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας από το ΤΑΙΠΕΔ (Όπως εγκρίθηκε στην συνεδρίαση της 16/10/2014)

Διανύουμε περιόδους γενικευμένης κρίσης που διαπερνά την ελληνική κοινωνία σε όλα τα επίπεδα: θεσμικά, οικονομικά, δομικά, λειτουργικά. Τα διάχυτα συμπτώματα απορρύθμισης, λόγω του ορυμαγδού των ψηφιζόμενων νόμων που δεν επεξεργάζεται ούτε συζητά το κοινοβούλιο και οι συνεχείς πιέσεις των δανειστών, αναδεικνύουν την αδυναμία αναστροφής αυτής της κατάστασης. Η ανεργία παραμένει σε πρωτοφανή υψηλά ποσοστά. Οι τράπεζες κρατούν αμυντική στάση και δεν δανειοδοτούν ούτε τις υγιείς επιχειρήσεις, ενώ είναι άκρως επιθετικές απέναντι σε αυτούς που δάνεισαν. Η παραγωγή των επιχειρήσεων της χώρας βρίσκεται στο ναδίρ, εξαιτίας της αφαιμάξης πόρων από την υπερφορολόγηση, της απουσίας υγιών και αποτελεσματικών δομών στήριξης της παραγωγής, της πολυνομίας και κακονομίας, της απίστευτης γραφειοκρατίας και του διάχυτου κλίματος αβεβαιότητας.

Η ανάσχεση των δυσμενών επιπτώσεων σε αυτό το περιβάλλον, απαιτεί την εξεύρεση πόρων που δεν θα προέρχονται από δανεισμό.

Μία από τις λίγες πηγές πόρων, που σήμερα απέμειναν, φαίνεται να είναι η αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας, που διαχρονικά πρέπει να βρίσκεται στα αναπτυξιακά σχέδια κάθε κυβέρνησης.

Η διαδικασία της αξιοποίησης της περιουσίας αυτής, επειδή ακριβώς είναι δημόσια, πρέπει να υπακούει σε συγκεκριμένους κανόνες και να στηρίζεται σε θεμελιώδεις αρχές:

- ✓ Να υπηρετεί το δημόσιο συμφέρον (ουσιωδώς, όχι ως διατύπωση χωρίς περιεχόμενο).
- ✓ Να συμφωνεί με την εθνική στρατηγική που μένει να χαραχθεί.
- ✓ Να καθοριστεί η πραγματική αξία του κάθε περιουσιακού στοιχείου που πρόκειται να αξιοποιηθεί.
- ✓ Να σέβεται και να εναρμονίζεται με τις τοπικές ιδιαιτερότητες, αλλά και να προβάλλει τα συγκριτικά πλεονεκτήματα.

- ✓ Να εξετάζεται η κάθε περίπτωση ξεχωριστά ως προς τους κύριους άξονες: τον οικονομικό, τον περιβαλλοντικό και τον πολιτισμικό.
- ✓ Να είναι συνταγματικά συμβατή.
- ✓ Να δίνει προοπτική ανάπτυξης.
- ✓ Να εξασφαλίζει θέσεις εργασίας.
- ✓ Να είναι περιβαλλοντικά και χωροταξικά επιτρεπτή.
- ✓ Να γίνεται με διαφανείς διαδικασίες.
- ✓ Να υπάρχει δημόσιος έλεγχος της τήρησης των κανόνων.
- ✓ Να συνεκτιμώνται όλες οι παράμετροι που θα επηρεαστούν από την αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας και όχι μόνο η παρωπιδική οπτική του άμεσου ταμειακού αποτελέσματος.

Οι πόροι και τα προκύπτοντα οφέλη από την αξιοποίηση, θα πρέπει να υπηρετούν τις κοινωνικές ανάγκες εθνικού και τοπικού χαρακτήρα. Η δημόσια αρχή που θα έχει την ευθύνη της αξιοποίησης, θα πρέπει οπωσδήποτε να είναι συνδεδεμένη και με την τοπική πραγματικότητα.

Η δημόσια περιουσία, ως εθνικός πόρος, είναι ένα από τα λίγα, πλέον, εργαλεία άσκησης κοινωνικής και αναπτυξιακής πολιτικής για κάθε κυβέρνηση. Εάν αγνοηθεί αυτή η διάσταση και ανεξέλεγκτα παραχωρηθούν ή πωληθούν δημόσια περιουσιακά στοιχεία, αφαιρείται για πάντα η δυνατότητα αυτή. Όσο δε, η περιουσία παραμένει ανεκμετάλλευτη θα απαξιώνεται, θα καταρρέει ή θα καταπατάται.

Με γνώμονα τα παραπάνω, η θέση μας για την αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας, είναι:

1) Σε καμία περίπτωση δεν συμφωνούμε με την ανάδειξη του κρατικού μηχανισμού σε «επιχειρηματία». Άλλωστε, η μακρόχρονη εμπειρία δείχνει ότι κατά τη λειτουργία του κράτους «επιχειρηματία» κυριάρχησε η ευνοιοκρατία και η υπερχρέωση, ενώ το επίπεδο των υπηρεσιών είναι χαμηλό.

2) Είμαστε αντίθετοι στην ανάθεση του έργου στον ιδιωτικό τομέα με αδιαφάνεια, χωρίς περιορισμούς, χωρίς εγγυήσεις και χωρίς έλεγχο της τήρησης κανόνων, που αφενός θα εξασφαλίζουν τα συμφέροντα της κοινωνίας, αφετέρου θα προστατεύουν και τον ιδιώτη από την αυθαιρεσία της κακής λειτουργίας των υπηρεσιών ελέγχου.

3) Προκρίνουμε ως βιώσιμη τη λύση για την αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας είτε από ιδιωτική επιχείρηση, που θα λειτουργεί μέσα σε πλαίσιο κανόνων και την τήρησή τους θα εξασφαλίζει το Ελληνικό Δημόσιο, είτε από ανεξάρτητη δημόσια δομή, κρατική ή άλλη, η οποία θα υπακούει στο ίδιο κανονιστικό πλαίσιο με αυτό του ιδιώτη και θα υπόκειται στους ίδιους ελέγχους.

Τι συμβαίνει σήμερα

Με αποφάσεις της Διυπουργικής Επιτροπής Αναδιαρθρώσεων και Αποκρατικοποιήσεων, μεταβιβάζεται στο ΓΑΙΠΕΔ το δικαίωμα παραχώρησης ή πώλησης περιουσιακών στοιχείων του Δημοσίου σε τρίτους. Ο τρόπος που

λειτουργεί το ΤΑΙΠΕΔ, όπως προβλέπεται από το ν. 3986/2011 ίδρυσής του, δεν ικανοποιεί τους κανόνες και τις αρχές που ήδη αναφέραμε. Δεν προβλέπεται, καν, η έγκριση των αποφάσεών του από το Ελληνικό Κοινοβούλιο.

Έχει αφαιρεθεί, τελικά, από το Ελληνικό Κράτος ο ρόλος του εγγυητή και του θεματοφύλακα και έχει ανατεθεί η διαχείριση στο ΤΑΙΠΕΔ που ενεργεί σαν ανεξέλεγκτο δημοπρατήριο του εθνικού πλούτου που του μεταβιβάζεται.

Οι εκχωρήσεις και οι πωλήσεις μέσω του ΤΑΙΠΕΔ γίνονται:

- με άγνωστους όρους,
- χωρίς τον προηγούμενο καθορισμό της αξίας του περιουσιακού στοιχείου,
- χωρίς διάλογο για την εκτίμηση των επιπτώσεων,
- χωρίς να διασφαλίζεται το δημόσιο συμφέρον και
- χωρίς να τεκμηριώνεται για την κάθε περίπτωση το όφελος, που θα συμβάλλει στην προοπτική ανάπτυξης και βελτίωσης των συνθηκών της ζωής των Ελλήνων.

Σύμφωνα με τα προηγούμενα, συμπεραίνουμε ότι:

- 1) Είναι αναγκαία η αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας, αφού είναι ανεκμετάλλευτος πλούτος, με σαφείς και κοινά αποδεκτούς όρους.
- 2) Μέρος των προσποριζόμενων οφελών από την αξιοποίηση, πρέπει να ανατροφοδοτήσουν την ανάπτυξη ώστε να δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας.
- 3) Η «αξιοποίηση» της δημόσιας περιουσίας με τον τρόπο που λειτουργεί το ΤΑΙΠΕΔ, δεν είναι σε καμία περίπτωση αποδεκτή.

Τι προτείνουμε:

Η αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας, επιβάλλεται να γίνει συστηματικά και τεκμηριωμένα, με μέτρηση των οφελών και με λογοδοσία στην κοινωνία. Γι' αυτό, είναι αναγκαίος ο καθορισμός μεθοδικών βημάτων που θα οδηγούν σε ασφαλή αποτελέσματα και τα οποία θα μπορούν να αποτιμηθούν, να συγκριθούν και να μετρηθούν. Έτσι, η διαδικασία της αξιοποίησης προστατεύεται από τους κερδοσκόπους, οι οποίοι καλύτερα από οποιονδήποτε άλλο, αντιλαμβάνονται τα εκούσια ή ακούσια «κενά ασφαλείας» των διαδικασιών.

Τα προτεινόμενα βήματα, τα οποία συνιστούν τη ραχοκοκαλιά της μεθόδου, χωρίς να αποκλείονται και άλλα που εξειδικεύουν την κάθε ξεχωριστή περίπτωση, είναι:

- Η λεπτομερής καταγραφή της περιουσίας κάθε διοικητικής δομής – δήμου, περιφέρειας, υπουργείου κ.λπ.

- Η εκτίμηση της πραγματικής αξίας (όχι μόνο χρηματικής) του περιουσιακού στοιχείου.
- Το πλάνο αξιοποίησής του, ενταγμένο σε εθνικό και τοπικό αναπτυξιακό σχέδιο.
- Η εκτίμηση των αρνητικών επιπτώσεων της αξιοποίησης και ο καθορισμός αντισταθμιστικών δράσεων, ώστε τελικά να προκύψει προστιθέμενη αξία.
- Η προσεκτική διερεύνηση των προθέσεων της αγοράς που αφορά στην κάθε ξεχωριστή περίπτωση αξιοποίησης.
- Η διαγωνιστική διαδικασία με κριτήρια που θα περιλαμβάνουν: το χρηματικό τίμημα, την αναπτυξιακή προοπτική, τη δημιουργία θέσεων εργασίας, την περιβαλλοντική και πολιτισμική αναβάθμιση.
- Η συμβασιοποίηση που, εκτός από τους κατά περίπτωση όρους, θα περιλαμβάνει τους κανόνες και τις αρχές που ήδη αναφέραμε.
- Ο δημόσιος έλεγχος της τήρησης των όρων της σύμβασης.
- Η μέτρηση και επαλήθευση της προβλεπόμενης απόδοσης της αξιοποίησης του κάθε περιουσιακού στοιχείου, ώστε να επιτυγχάνεται η αυτοδιόρθωση των διαδικασιών.
- Δημοσιοποίηση των ωφελημάτων στο πλαίσιο λογοδοσίας προς την κοινωνία.

Ποιος υλοποιεί τη διαδικασία για την αξιοποίηση:

Ανάλογα με τη σημαντικότητα και την κυριότητα του περιουσιακού στοιχείου, την ευθύνη της αξιοποίησης μπορεί να έχει ο δήμος, η περιφέρεια, ή η κεντρική κυβέρνηση.

Πώς γίνεται η υλοποίηση:

Με τη στελέχωση δημόσιων δομών με εξειδικευμένους δημόσιους υπαλλήλους, με τη συνεργασία φορέων με θεσμικό ρόλο συμβούλου της κυβέρνησης –π.χ. ΤΕΕ, ΟΕΕ, άλλα επιμελητήρια, δικηγορικούς συλλόγους-, με στήριξη από τα πανεπιστήμια της χώρας, ή μέσω έγκυρων οίκων με εξειδικευμένη τεχνογνωσία.

Ποιος παρακολουθεί και επαληθεύει τις προβλέψεις απόδοσης:

Με ευθύνη του δημοσίου και κάτω από τη γενική εποπτεία του, εξειδικευμένοι φορείς μπορούν να αναλάβουν τη συγκεκριμένη υπηρεσία, με παραδοτέα που θα ελέγχονται και θα αξιολογούνται, ώστε με δυναμικό τρόπο να αυτοβελτιώνεται η διαδικασία.

Συναισθανόμενοι την κρισιμότητα των καιρών, θεωρούμε απαραίτητη την έναρξη ειλκρινούς διαλόγου που θα ολοκληρωθεί σε σύντομο χρόνο, μακριά από λαϊκισμούς, αφορισμούς, μικροϊδιοτέλειες και καταστροφικούς τακτικισμούς. Το διάλογο αυτό, που θα βασίζεται σε πραγματικά δεδομένα για την αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας, πρέπει να τον ανοίξουμε τόσο μεταξύ μας στο ΤΕΕ, όσο και με τους άλλους επιστημονικούς και παραγωγικούς φορείς, την τοπική και κεντρική διοίκηση.

ΑΠΟΦ.: ANΤ/2014/Σ04/Τ/04/16-10-2014

Ο Πρόεδρος

Η Γεν. Γραμματέας

Παναγιώτης – Μάριος Μπολοβίνος
Πολιτικός Μηχανικός

Κορίνα Γουδέλη
Μηχανολόγος Μηχανικός